

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

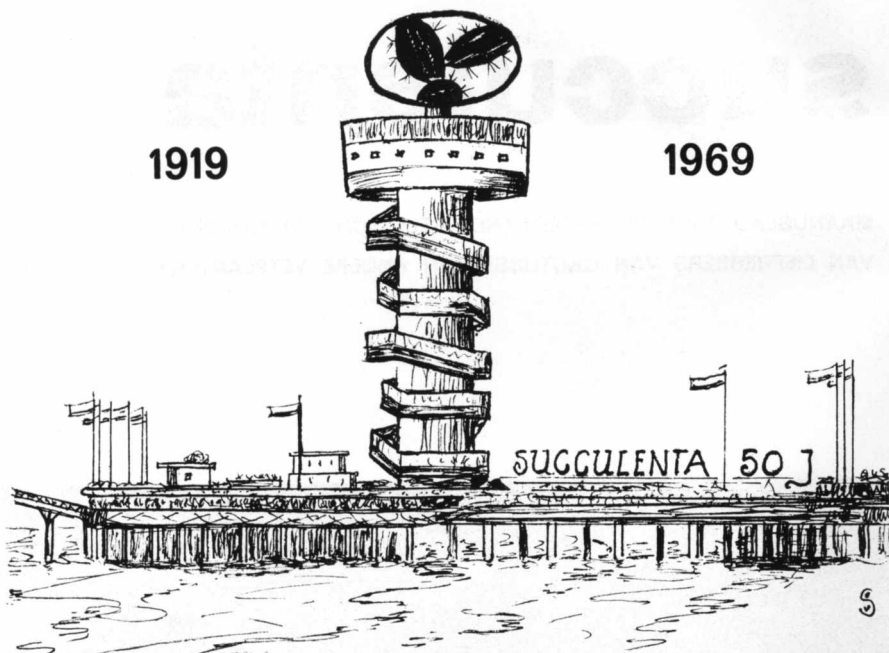

Escobaria hesteri (Wright) F. Buxb.

48STE JAARGANG

NO. 5

MEI 1969

Bij het gouden jubileum van "Succulenta", de op een na eerste vereniging in Europa op het gebied van cactussen en vetplanten, past een speciaal nummer van ons orgaan en een woord ten geleide. Het jaar van oprichting bracht het einde van de 1e wereldoorlog, van de mobilisatie in eigen land en na alle spanningen een natuurlijk streven naar meer rust bij de wonderen van de natuur, waartoe elk mens zich instinctief aangetrokken voelt. Het verzamelen en bestuderen van cactussen en vetplanten is een logisch uitvloeisel daarvan. Het kan beperkt worden tot een kleine ruimte en kan zelfs binnenshuis bedreven worden. De variatie in soorten is bijna even groot als onder de mensen. Bovendien zijn cactussen en vetplanten uitermate dankbaar. Zij groeien en bloeien als dank voor een eenvoudige goede behandeling, zij vermeerderen zich gemakkelijk en transplantaties vormen voor hen vaak een gunstige ingreep. Hun karakter is sterk gevarieerd van uiterste zachtheid tot felle stekeligheid. Botanische vormen zijn eigenlijk nog een onderontwikkeld gebied, hun naamgeving is vaak nog onzeker, hun voorkomen nog lang niet volledig geëxploreerd. Geen wonder dat zij fascinerend werken en tot expeditieaanleiding geven naar streken welke overigens niets te bieden hebben. Onze vereniging speelt in al deze activiteiten een internationale rol die ons land waardig is. Als de heren Buining en van Vliet elkaar al niet gekend hadden, zouden zij de ontmoeting van Livingstone en Stanley na 100 jaar in Zuid-Amerika hebben kunnen nadoen! Ons tijdschrift, onze verzameling in Wageningen en de activiteiten in de afdelingen leggen alle getuigenis af van de bloei van onze vereniging in wetenschappelijk opzicht en als een van de schoonste vormen van vrijetijdsbesteding. Zo gaan wij met vertrouwen de 2e helft van de Succulenta-eeuw tegemoet met het vaste doel voor ogen op de ingeslagen weg voort te gaan en met enthousiasme van alle leden onze studie en liefhebberij verder uit te bouwen tot groter inhoud en perfectie.

Ir. A. F. H. Blaauw

Ontstaan en jeugdijaren van Succulenta

C. Bommeljé

Bij het vijftig-jarig jubileum van Succulenta gaan onze gedachten terug naar de eerste jaren van onze vereniging. Reeds lang voor de oprichting van Succulenta waren in ons land verzamelingen van succulenten aanwezig. In hortsussen en op buitenplaatsen vond men grote collectie's, vooral van Agaven en Aloë's, terwijl in het begin van de negentiende eeuw steeds meer cactussen ingevoerd werden. In de oude jaargangen van Succulenta vindt men vele artikelen over oude plaatwerken, waaruit de belangstelling blijkt voor deze wonderlijke gewassen.

Toch waren er in het midden van de vorige eeuw ook al meerdere particulieren die deze planten met voorliefde kweekten. Het waren een beetje romantische buitenbeentjes, die de liefhebberij op hun eentje bedreven. De genreschilder Spitzweg 1808-1885 gaf daarvan een kostelijk beeld met zijn schilderij "Der Kakteenfreund". Dat er in deze tijd in ons land reeds een belangrijk aantal cactusliefhebbers waren bewijst de uitgave, bij intekening, van het "handboek tot de kennis en voortkweeking van alle bekende cactussoorten" door J. J. Krook in 1854.

Deze geïsoleerde liefhebbers te organiseren was geen gemakkelijke taak. Toen onze heer Duursma in 1911 de botanische tuin in Groningen bezocht en daar voor het eerst een grote collectie succulenten zag, ontwaakte bij hem het verlangen de succulentenliefhebbers te organiseren, naar het voorbeeld van de Duitse vereniging die in 1892 opgericht werd.

In Floralia en Onze Tuinen begon Duursma artikelen te schrijven, enkele kwekers verstrekten namen van hun afnemers, de relaties groeiden en na enkele vergeefse pogingen werd in 1919 onze vereniging opgericht. Het bestuur werd gevormd door de heren H. W. Ferrée voorzitter, G. D. Duursma secretaris en C. H. Prins penningmeester. De contributie was f 1,50 per jaar. Zo waren wij dan de tweede landelijke succulentvereniging in de gehele wereld. De heren Ferrée en Prins bedankten al spoedig, doch Duursma bleef en vormde met de heren J. J. Verbeek, Wolthuys als voorzitter en J. M. van den Houten als penningmeester, het driemanschap dat aan Succulenta gestalte gegeven heeft.

De heer Duursma was de taai volhardende doorzetter, die vele jaren het secretariaat verzorgde en als redacteur ontelbare artikelen schreef. De meeste leden kenden G. D. D. alleen uit het maandblad, hij verscheen niet veel op vergaderingen.

schrijver met journalistieke flair, spreker op vele vergaderingen van volksuniversiteit en afdelingen. Een man met grote fantasie, hij was het die de mooie naam "Succulenta" creëerde. Was Duursma hoofdzakelijk Duits geïntereerd, Verbeek Wolthuys had relaties in Amerika; met Dr. Rose was hij zeer bevriend, hetgeen in Succulenta tot uitdrukking kwam.

Penningmeester van den Houten was een rustiger figuur, als H.B.S. leraar een uitstekend docent, die zich vooral interesseerde voor de vetplanten, hij had goede connecties in Zuid-Afrika en bezocht in zijn vakanties een groot aantal belangrijke verzamelingen in Europa. Alle Nederlandse boeken op succulentiengebied, die in deze tijd verschenen, zijn geschreven door deze

drie bestuursleden. Het maandblad *Succulenta* begon heel sober. De zes nummers van de eerste jaargang bevatten 24 bladzijden. Daar de ledenlijst begin 1920 nog maar 116 namen telde is deze eerste jaargang zeer zeldzaam geworden. Er werden ook zeldzame theorieën in verkondigd, bijv. in nummer 5. In een artikel "iets uit de geschiedenis der cactéeen". "Alles is dor en droog. De lucht trilt van de warmte. Maar gelukkig, er komt beweging in. De wind zet op, neemt toe. Wat komt daar ginder vanaf de windzijde over de vlakke rollen? Het zijn grote bollen, met een verwilderd voorkomen, want het dorre prairiegras kleeft er aan vast. Maak dat ge uit den weg komt, want met zó'n bal, van één tot anderhalve meter doorsnede, aan alle zijden met scherpe punten bezet valt niet te spotten!" Er stond nog wel boven (auteursrecht voorbehouden), de redactie zette er onder "dat zij het met den geachten schrijver niet in alles eens waren en er op terug zouden komen".

Met het ledental groeide het tijdschrift in omvang en kwaliteit. In het jaarverslag over 1924 lezen we dat het ledental op 1 jan. 1925 gestegen was tot 413 "niet het minste tengevolge van de Haagse Vetplantententoonstelling". De tentoonstellingen zijn altijd een prima middel geweest om nieuwe leden aan te trekken. Met gerechtvaardigde trots kon secretaris Duursma melden: "De vijfde jaargang van *Succulenta* bereikte een omvang van 180 pagina's, versierd met niet minder dan 107 fraaie afbeeldingen. Vooraanstaande buitenlanders kwamen er ongevraagd en openlijk voor uit, dat op vetplantengebied ons tijdschrift thans het beste der wereld is."

Succulenta was de kinderschoenen ontwassen en heeft verder zijn taak op eervolle wijze vervuld, dankzij de belangeloze medewerking van vele leden, tot op dit ons gouden jubileum.

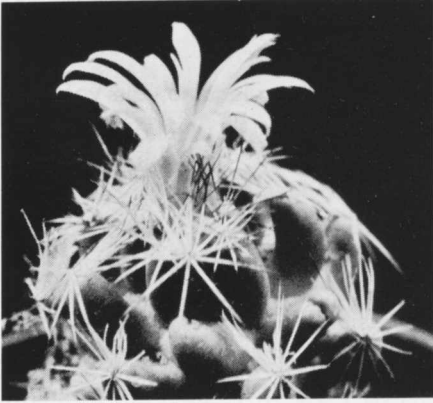
***Escobaria hesteri* (Wright) F. Buxb.**

Coryphantha hesteri Wright

W. J. M. Sterk

Waarschijnlijk zullen veel lezers zich bij dit opschrift afvragen of het nu wel nodig is telkens weer nieuwe namen te maken voor dezelfde plant. In dit geval is het echter zeer belangrijk. Het plantje werd in 1932 door Wright beschreven.

Het is 2,5 tot 4 cm hoog. Soms blijft het enkelvoudig, zoals bij de zwart-wit afbeelding te zien is, soms spruit het en vormt dan zaden tot 30 cm doorsnede. Het heeft 14-16 randdoorns waarvan de naar boven gerichte iets langer zijn en meestal een bruine punt hebben. Aan sommige areolen zit aan de bovenzijde nog een bundeltje van 4-6 zachte borstelvormige witte doorns. De prachtig purperrood gekleurde bloemen hebben een doorsnede tot 2,5 cm, maar kunnen ook wel kleiner zijn. De bloemblaadjes zijn ook nogal variabel, soms breed, maar ook wel tamelijk smal. De buitenste zijn gewimperd.

De vrucht en de zaden waren niet bekend. Backeberg twijfelt eraan of het een *Coryphantha* of een *Escobaria* zou zijn. Hij vindt hiervoor vooral de kleur van de vruchten belangrijk. *Coryphantha*'s hebben volgens zijn opvatting steeds groene vruchten, *Escobaria*'s rode.

Buxbaum die de zaadkenmerken belangrijker vindt, deelt op grond daarvan een aantal soorten van het geslacht *Coryphantha* in bij *Escobaria*. Daarbij zijn o.a. *Coryphantha vivipara*, *Coryphantha chlorantha* en enkele daarmee verwante soorten.

Ook *Coryphantha hesteri* wordt tegelijk daarmee (1951) bij *Escobaria* ingedeeld, hoewel de vruchten en zaden nog niet bekend schenen te zijn. Hoewel velen het met het omdopen van *Coryphantha vivipara* in *Escobaria vivipara* niet eens zijn, geloof ik dat dit zeker wel het geval is voor de laatste soort. De zaden van *Escobaria hesteri* zijn bijna zwart en lijken veel op die van andere *Escobaria* soorten. De vruchtjes blijven bij mij klein. Ze worden niet rood, maar verdrogen snel. Ze bevatten steeds maar enkele zaadjes.

Mogelijk komt dit door onvoldoende bestuiving, en kunnen ze in de natuur wat groter worden. Buxbaum heeft al deze uit het geslacht *Coryphantha* naar *Escobaria* overgebrachte planten in een ondergeslacht *Pseudocoryphantha* bij elkaar gezet. Volgens mij zou hier dan ook *Escobaria nelliae* bij horen, die eveneens groene vruchten heeft. Deze soort komt in veel kenmerken overeen met *Escobaria hesteri*.

De hier afgebeelde planten, zowel van de voorpagina als de andere zijn importplantjes. Zoals de meeste importen kweek ik ze in blik. Hoewel veel liefhebbers die zwarte blikken niet mooi vinden, zijn ze naar mijn ervaring voor het kweken van importen beter dan plastic potten. Mogelijk komt dit door de grotere inhoud en de betere warmtegeleiding, waardoor de temperatuur van de grond sneller oploopt. De grotere inhoud heeft het voordeel dat de grond niet zo snel uitdroogt.

Opkweken uit zaad is niet moeilijk, al zal enten van de zaailingen van deze zeer langzaam groeiende plantjes wel aan te bevelen zijn.

JUBILEUMVERGADERING

Bij de opening van de jubileumfeestelijkheden zaterdag 17 mei om 11.30 uur zijn alle leden welkom.

Werkgroep voor Succulentenstudie

Op 15 en 16 maart j.l. kwam de Werkgroep voor Succulentenstudie voor het voorjaarsweekend bijeen. De voorzitter, de heer B. K. Boom, was er in geslaagd een nieuw onderdak voor de werkgroep te vinden op Kasteel Hoekelom in Ede.

Het programma was zeer uitgebreid. De zaterdagavond begon met een voordracht van de heer G. E. M. Uil over de resultaten van de zaaiproeven, die door enige leden van de afdeling Nijmegen waren genomen met Delvocid en waaruit blijkt, dat ook dit middel geen oplossing is voor het bestrijden van schimmels bij onze zaailingen. Vervolgens sprak de heer H. Oetken over een manier om Epiphyllum-hybriden te determineren. Als derde lichtte de heer W. Sterk ons in over Succulentenonderzoek, dat door liefhebbers kan worden uitgevoerd. Hij deed een beroep op de liefhebbers het niet te laten bij het verzamelen van planten alleen, maar ook een bijdrage te leveren in het onderzoek. De moeilijkheid daarbij is, dat liefhebbers vaak geneigd zijn te grijpen naar te zware onderwerpen waaraan zij zich vertillen en er dan teleurgesteld het bijltje bij neer gooien. Als geschikte onderwerpen noemde de heer Sterk het opsporen en opnieuw publiceren van oude gegevens en de bloembioëologie.

Tot slot van de zaterdag hield de heer D. van Vliet een marathonvoordracht over zijn reis in Zuid-Amerika, waarbij de spreker veel wetenswaardigheden vertelde en de toehoorders flink gelachen hebben.

's Zondagsmorgens heeft de heer B. K. Boom gesproken over het Succulentarium en de toekomst van de werkgroep. Aan het slot hiervan kwam het tot een levendige discussie met als resultaat drie besluiten:

- De werkgroep is unaniem van mening, dat deze in een behoefte voorziet.
- Door een artikel gewijd aan de werkgroep in het maandblad te plaatsen zal de aandacht op deze werkgroep gevestigd worden.
- Voortaan zal van elke bijeenkomst een verslag in Succulenta geplaatst worden, zodat de leden op de hoogte blijven met de activiteiten hiervan.

Dit zal worden verzorgd door de heren G. E. M. Uil en A. M. Wouters. De volgende bijeenkomst is vastgesteld op 18 en 19 oktober 1969 en begint zaterdag 3 uur n.m. Over Kasteel Hoekelom als plaats van samenkomst was men vol lof, zodat het ernaar uitziet, dat de kaktusaanbidders op 15 en 16 maart weer een nieuw bedevaartoord ingewijd hebben. De ochtend werd besloten met een bezoek aan het Succulentarium.

Waarnemingen aan *Rebutia's* V

A. R. Brederoo

Als laatste onderwerp in deze artikelenreeks willen wij de zaden van de *Rebutia*-achtigen wat nader bekijken. Tot voor enige jaren, werd er aan de zaden van onze cactussen zo goed als geen aandacht geschonken, in elk geval te weinig om tot een duidelijk inzicht te kunnen komen wat betreft de plaats, waar een bepaalde plant in één of ander systeem thuis horen. Prof. Buxbaum is, voor zover mij bekend, te samen met Fric, één van de eersten geweest die aantoonde, dat het van groot belang was te weten, hoe naast de andere uiterlijke kenmerken, het cactuszaad in zijn inwendige en uitwendige bouw is samengesteld.

Mede door de aansporing van Buxbaum aan het adres van de liefhebber-onderzoeker, ben ik reeds enige jaren bezig met deze interessante en leerzame materie. Vanzelfsprekend komt men dan, na geruime tijd, tot enig inzicht en persoonlijk oordeel.

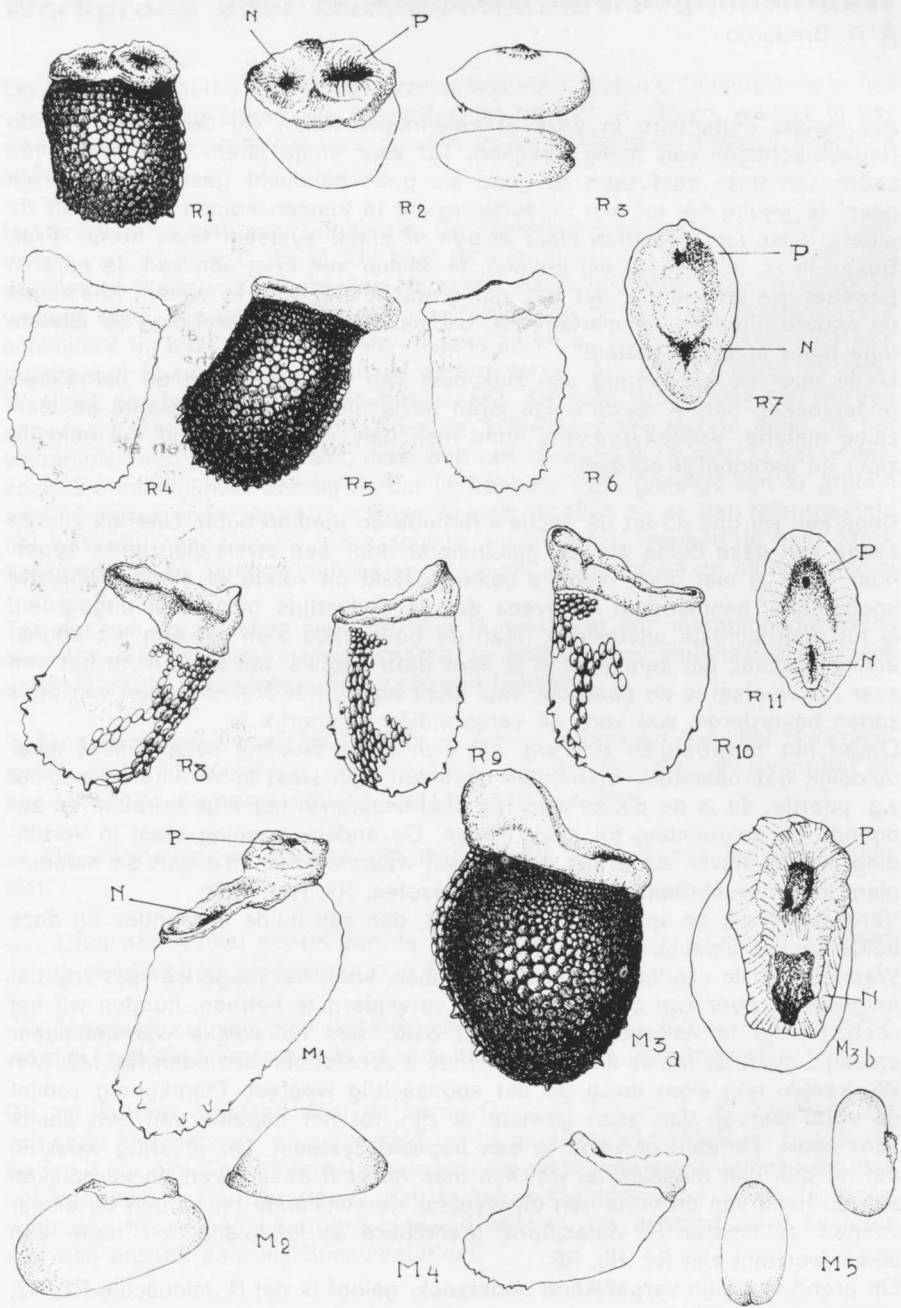
Beperken wij ons nu tot de sectie's *Rebutia* en *Mediorebutia*. Uiterlijk zijn de zaden van deze beide secties gekenmerkt door een zwart-glanzende oppervlakte, deze is niet glad, maar is samengesteld uit ronde of ovale afgeplatte knobbeltjes, kenmerkend is tevens dat de onderzijde plaatselijk uitgegroeid is tot doornachtige uitsteeksels. Aan de bovenzijde zien wij een wit sponsachtig weefsel, dat kenmerkend is voor deze secties, het zou omdat het een zeer los weefsel is en daardoor veel lucht bevat, het drijfvermogen van deze zaden bevorderen, wat voor de verspreiding belangrijk is.

Onder het vergrootglas zien wij, dat zich in dit weefsel twee min of meer duidelijk waarneembare openingen bevinden, één staat in verbinding met het z.g. poortje, dit is de plaats waar de stuifmeelkorrel het eitje bereikte en zodoende de bevruchting tot stand kwam. De andere opening staat in verbinding met de navel, dit is het aanhangsel waarmee het eitje aan de moederplant in het vruchtbeginsel heeft vast gezeten, R7, R11, M3b.

Verwijderen wij dit sponsachtige weefsel, dan zijn beide orgaantjes bij deze beide secties moeilijk waar te nemen.

Wanneer we de zaadhuid verwijderd hebben, komt het jonge kiempje vrij, dat omgeven is door een dun vlies, na dit verwijderd te hebben, houden wij het cactusplantje in embryonale toestand over, een nauwelijks waarneembaar spleetje, geeft de plaats aan waar zich de 2 zaadlobben bevinden R3, M2, M5. Wij komen nog even terug op dat sponsachtig weefsel. Plantkundig schijnt de vorm hiervan van geen gewicht te zijn, tot het bepalen van een plaats voor soort, variëteit of vorm in een bepaald systeem. Uit ervaring weet ik, dat dit ook niet mogelijk is, wel kan men na veel observeren en vergelijken aan de hand van de vorm van dit weefsel, verschillende individuen bij elkaar voegen, zo moeten *R. violaciflora*, *grandiflora* en *knuthiana*, m.i. nauw aan elkaar verwant zijn R4, R5, R6.

Op grond van mijn vergelijkend onderzoek, geloof ik dat *R. minuscula* R1, R2, niet tot de drie hierboven genoemde planten behoort, maar meer op zichzelf staat. In mijn verzameling, komt een plant voor waarvan ik enige jaren geleden zaad ontving van de heer Buining, het zou een import zijn van *R. minuscula*. Hoewel deze plant in uiterlijk meer op een *R. violaciflora* lijkt, komt

het zaad geheel overéén met *R. minuscula*. Deze waarneming verstevigde mij in mijn mening, dat *R. violaciflora*, *knuthiana* en *grandiflora* niet als variëteiten van *R. minuscula* zijn te beschouwen.

Alle planten die tot de senilisgroep behoren vertonen grote overeenkomst in vorm van dit weefsel, R8, R10, terwijl de planten die we tot de xantocarpagroep rekenen, ook weer hun specifieke vorm vertonen. In beschrijvingen van *Rebutia*'s die tot de sectie *mediorebutia* = *neorebutia* wessn. behoren, komt men vaak de opmerking tegen, dat de zaden van deze groep groter zouden zijn, m.i. lijken ze groter omdat het weefsel bij deze groep sterker ontwikkeld is, het eigenlijke zaadlichaam is even groot M1, M3a, M4.

Ook hier kan men aan de vorm van het weefsel duidelijk waarnemen, dat de *mediorebutia*'s een afzonderlijke groep zijn. In enkele Duitse verzamelingen komt nog de *R. hyalacantha* voor, die Backeberg in 'Kakteenfreund 1932' beschreven heeft.

Nadat ik van mijn studievriend de heer W. Simon enige zaden en een bloem van deze plant ontving, ben ik tot de conclusie gekomen, dat Backeberg gelijk had, toen hij deze plant als een variëteit van *senilis* beschreef. Want de zaden van *R. hyalacantha* behoren m.i. zonder twijfel tot die van de *senilis*-groep R9 en niet tot de planten die bij de *mediorebutia*'s behoren.

Daarom ben ik van mening dat Buining - Donald in 'Sukkulentenkunde' VII/VIII p. 103 ten onrechte *R. wessneriana* als een synonym beschouwen van *R. hyalacantha* - Backeberg.

Het gaat hier nu om twee geheel verschillende planten, *R. hyalacantha* die tot de *senilis*-achtige *Rebutia*'s behoort en *R. wessneriana* die door zaad en bloembouw tot de *mediorebutia*'s behoort.

-
- R1 = *Rebutia minuscula* zaad.
  - R2 = Bovenaanzicht van *R. minuscula* zaad, N. navel, P. poortje.
  - R3 = Zaden ontdaan van de buitenste zaadhuid.
  - R4 = *Rebutia grandiflora*.
  - R5 = *Rebutia violaciflora*
  - R6 = *Rebutia knuthiana*
  - R7 = Bovenaanzicht van *R. violaciflora*, N. navel, P. poortje.
  - R8 = Zaad van *R. senilis*.
  - R9 = Zaad van *R. hyalacantha*.
  - R10 = Zaad van *R. chrysacantha*.
  - R11 = Bovenaanzicht van *R. hyalacantha* N. navel, P. poortje.
  - M1 = Zaad van *R. calliantha*, N. navel, P. poortje.
  - M2 = Zaad ontdaan van buitenste zaadhuid, l. met vlies omgeven, r. zonder vlies.
  - M3a = Zaad van *R. berylloides*, M3b bovenaanzicht, met poortje en navel.
  - M4 = Zaad van *R. marsoneri* f. *sieperdaiana*, M5 het embryo met duidelijk waarneembaar zaadlobben.

Beginners, enten en onderstammen

A. Bongaards

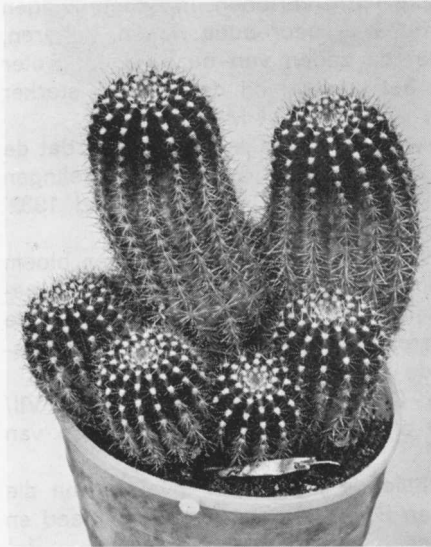

foto 1

Dat veel soorten kaktussen in ons land niet of niet goed willen groeien, zult U, beste beginner evenals ondergetekende meermalen hebben gehoord. Je moet enten werd er gezegd, als U stond te watertanden bij een verzameling van een gevorderd liefhebber. Zo verging het mij ook.

De techniek van het enten (goede raadgevingen uit oude jaargangen in praktijk brengen) krijgt U wel onder de knie. De keuze van onderstam is wat moeilijker.

Schrijvers van 'entartikelen' spreken elkaar nogal eens tegen als het over de keus van onderstam gaat. De alleenzaligmakende onderstam zal wel niet bestaan.

Ik wil een entstam onder de aandacht brengen waarmee u als beginner leuke

dingen kunt doen. *Trichocereus schinckendantzii*. Het is een entstam waarover ik bij gevorderde liefhebbers nog zelden een goed woord heb gehoord. Toch schrijft Bommeljé 'goede entstam'. Het bezwaar is dat de stam na het enten steeds blijft uitlopen. De plant doet dit altijd, maar is dit voor beginners niet het eerste voordeel? Een *Trichocereus schinckendantzii* in een grote pot of emmer is een onuitputtelijke leverancier van onderstammen en wij beginners hebben altijd gebrek aan entstammen.

Wat gaan we op deze stammen enten? Planten die van nature veel stekken maken. Het eigenaardige is dat de onderstam dan minder stekken vormt. Dus planten zoals *Rebutia*'s. Men leest wel eens dat *Cereus peruvianus* geknipt is om *Rebutia*'s op te enten, maar *Trichocereus schinckendantzii* kan veel beter tegen harde overwintering, wat voor de bloei van *Rebutia*'s belangrijk is. Verder *Lobelia*'s, die van nature groepjes vormen, *Gymnocalycium bruchii*, enz. enz. Een ander voordeel van deze onderstam, naast de grote ongevoeligheid voor koude is dat er ook in het najaar nog goed op geënt kan worden, ook oude wat ingedroogde stekken die niet wilde wortelen kunnen dan nog geënt worden. Ook gaat deze stam in het voorjaar vroeg aan de groei, wel veertien dagen eerder als de veel groemde *Eriocereus jusbertii*.

Laten we nu eens naar de foto's kijken.

Foto 1 toont een 1½ jaar oude *Trichocereus schinckendantzii* in een 15 cm pot. Foto 2 stek van een *Rebutia*, geënt voorjaar 1967. In de zomer heeft het plantje rondom stekken gemaakt. Voorjaar 1968 volop bloemen, zelfs aan de kleine stekjes (9 cm pot).

foto 2

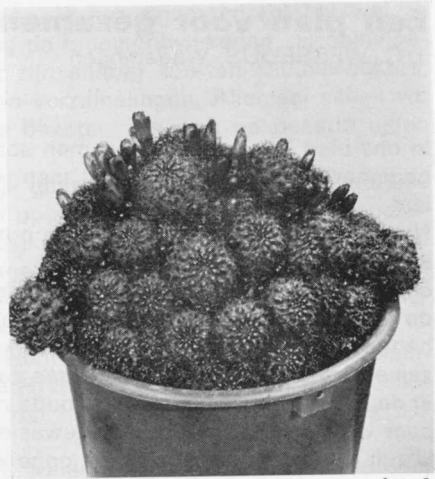

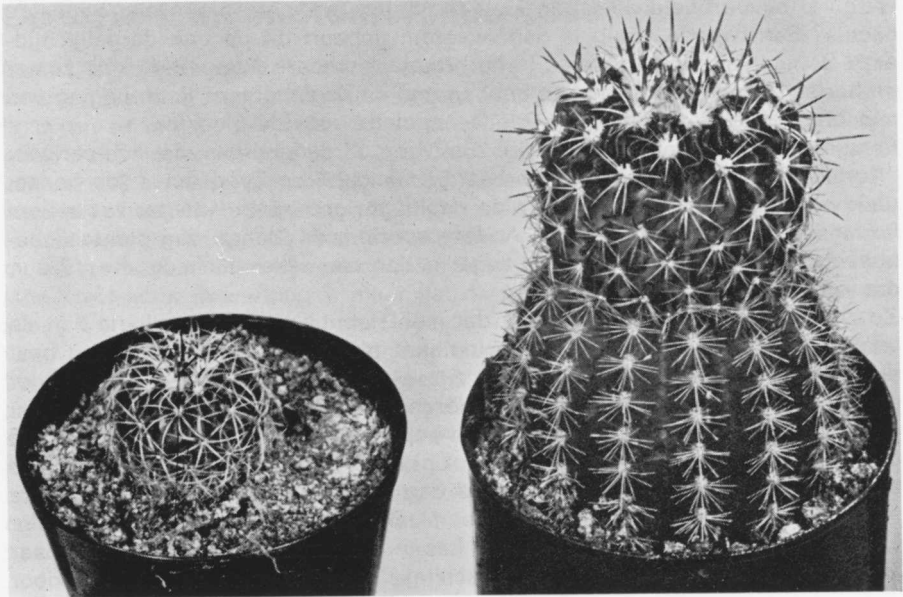
foto 3

Foto 3 Rebutia na 4 jaar, als klein stekje geënt. Onderstam verzonken maakt totaal geen stekken meer. Het plantje heeft minstens 250 knoppen. De plant staat in een plastic emmer 22 cm.

Foto 4 twee steno's uit een zaaisel. De geënte plant ontwikkelt zich prachtig spruit niet. De onderstam blijft nu tot vervelens toe uitlopen.

Ook als U Espostoa, Oreocereus, niet spruitende Mammillaria's op Trichocereus schickendantzii zet gebeurt dat. Op deze onderstam geënte planten krijgen voedzame grond, niet te zuinig met water. Hebt U geen regenwater, ook met slotwater uit de poldersloten is de plant tevreden. Mest in de zomer gerust bij met gemengde kunstmest (9-10-23).

foto 4

Een plan voor gezamenlijk onderzoek

J. C. WESSELIUS, Wageningen

In ons blad *Succulenta* hoort men soms de verzuchting dat er zo weinig voor beginners te lezen valt, en dat men te veel de vakspecialisten aan het woord laat.

Nu zal het in de praktijk wel hier op neer komen dat alleen deze groep regelmatig kopie instuurt.

Een beginner meent met zijn weinige ervaring en mogelijkheden weinig zinnigs op papier te kunnen brengen. Zelf reken ik me zeker tot de beginnende liefhebbers. Een jaar of twee geleden kreeg ik van een vriendelijke en behulpzame cactusvriend een paar zakjes zaad van ons Clichéfonds. Met het boekje in de hand en de raad van een 'oude rot' was het mogelijk om in korte tijd een paar vensterbanken vol stekelgewasjes te kweken.

U zult begrijpen, dat gezien de jonge kollektie de ervaring van ondergetekende eveneens niet groot kan zijn. Waarschijnlijk zijn er meerdere mensen, die over weinig ervaring beschikken, of niet de tijd en de middelen hebben zich een kas te veroorloven. Wij grasduinen maar vrolijk verder, en dat is voor ons een gezellig tijdverdrif.

Desondanks zouden we zonder al te veel moeite onze dagelijkse of wekelijkse aandacht voor onze planten nog nuttiger kunnen maken als we al onze krachten gingen bundelen. Iedereen is niet hetzelfde. De een verzamelt en kweekt succulenten zoals men postzegels of antiek zou kunnen verzamelen. Het leek mij nu eens aardig wat meer over de levensverrichtingen van deze eigenaardige planten te weten te komen.

Ik bedoel daarmee niet het rubriceren van allerlei soorten, maar eerder een onderzoek naar bloei- en groei bevorderende factoren bij succulenten.

Als U in de literatuur duikt blijkt er op dit terrein nog niet zoveel te zijn gedaan.

U zou U bijvoorbeeld de vraag kunnen stellen: wanneer bloeit een bepaalde cactus? Een tweede vraag is dan: waarom gebeurt dit op een dergelijk tijdstip? Sommige soorten bloeien in het voorjaar, andere juist weer in de zomer en herfst. Zou dit iets te maken hebben met de daglengte, of is de ligging van een rust-, koude-, of droogte periode bepalend voor de bloei?

Er zijn planten die zeer gevoelig zijn voor de lengte van de lichtperiode. "Korte dag planten", zoals bijvoorbeeld *Kalanchoë* en *Zygocactus* (de lidcactus), worden pas bloeibaar indien de daglengte gedurende vier tot zes weken korter is geweest dan 9-10 uur. Andere soorten, de "lange dag planten" behoeven juist een lichtperiode die langer is dan een zeker minimum, bv. 12 uur, om in bloei te geraken.

Zo zijn er ook verhalen in omloop dat men *Rebutia's* en *Mammillaria's* in de winter droge kou moet geven om bloeibare planten te krijgen. Het zou best de moeite van een onderzoek waard zijn eens na te gaan welke factoren, of combinaties van factoren, bloei bevorderend werken. Gesteld, dat we nu eerst de bloeitijden gaan vaststellen voor een bepaalde soort. Het blijkt bijvoorbeeld dat die soort ongeacht de plaats van opkweken omstreeks dezelfde tijd de eerste bloemknoppen laat zien. Het is dan waarschijnlijker dat de daglengte een rol speelt bij de aanleg van de bloemknoppen dan de temperatuur.

Omgekeerd laat een soort, die in een kas in februari bloemknoppen zet, maar in de vensterbank pas in april dit verschijnsel vertoont, zien dat de bloei door

een complex van factoren wordt beïnvloed. In het algemeen zal het wel zo zijn dat de temperatuur na de knopzetting de bloemontwikkeling zal beïnvloeden. Nu was mijn plan het volgende. Er zijn allerlei soorten cactuskwekers, met of zonder kas, en met grote of kleine verzamelingen. Allemaal zullen we wel een paar Mammillaria's en Rebutia's bezitten, die zich op gezette tijden in de bloemetjes zetten.

Als we van al die planten zo veel mogelijk gaan vaststellen wanneer we a) de eerste knoppen zien, b) de eerste bloem opengaat, en c) de periode bepalen waarin de plant bloeit zou het mogelijk zijn dit materiaal te bundelen. Ik zou nu een beroep willen doen op zo veel mogelijk mensen mij gegevens te sturen over de bloeitijd van hun planten zoals boven werd beschreven. Het gaat hier dus alleen om Mammillaria's en Rebutia's anders krijgen we te veel.

Dergelijke gegevens zijn statistisch te bewerken mits er maar veel waarnemingen zijn gedaan. Het aardige is nu dat iedereen deze eenvoudige waarnemingen kan doen, zodat het mogelijk zou zijn met z'n allen in een korte tijd massa's gegevens te verzamelen.

Wilt U mee doen, dan bent U van harte welkom. Een onderzoek als boven beschreven kan alleen maar slagen indien er veel waarnemingen zijn verricht dus: hoe meer zielen hoe meer vreugd. Vermeldt U wel of U kas- of vensterbankkweker bent, en in het laatste geval de ligging op de zon (bv. zuidraam, verwarmd). We weten dan genoeg om eventuele uitschieters te kunnen begrijpen. Een denkbeeldige opgave zou bv. aldus kunnen luiden: Rebutia Minuscula, eerste knop 1 maart, eerste bloem 1 mei, bloeiperiode 1 mei - 21 mei, kas, verwarmd.

U kunt Uw gegevens het beste naar mijn werkadres sturen. U kunt dan adresseren aan de heer J. C. Wesselius, Laboratorium voor Plantenfysiol. Onderzoek, Gen. Foulkesweg 72, Wageningen. Naar wij hopen raakt onze brievenbus verstopt!

De Drie Landen-Konferentie 1969

De 3 LK gaat dit jaar zijn tweede ronde in en zal op 6 en 7 september 1969 weer op Kasteel Well gehouden worden.

Ik meen te mogen veronderstellen, dat de 3 LK reeds zoveel bekendheid geniet, dat het niet nodig is er nog veel over te vertellen. Wij zullen weer van zaterdagmiddag tot zondagmiddag leven van kaktussen en andere vetplanten - behalve tijdens de maaltijden - luisteren naar voordrachten over kaktussen enz. en tot slot kaktussen ruilen enz. Ingewijden, dat zijn zij, die de eerste 3 LK in Well bijwoonden, wil ik verklappen, dat de "diepvriesinstallatie" niet meer in werking is maar dat de gezelligheid er niet minder om zal zijn.

Over het programma zal nog een nadere mededeling volgen. Wat de ruilbeurs betreft: de ruilijsten moeten uiterlijk 10 juli 1969 in mijn bezit zijn om in het programmaboekje opgenomen te kunnen worden. De kosten van de maaltijden en overnachten bedragen f 21,—. Helaas konden ook wij niet aan een prijsverhoging ontkomen. Inschrijving kan geschieden door storting of overschrijving van f 21 op girorekening 1775775 van peningmeester 3 LK Succulenta, Jacob Catsstraat 61, Venlo.

Graaf Gerhardstraat 10, Venlo
J. de Gast

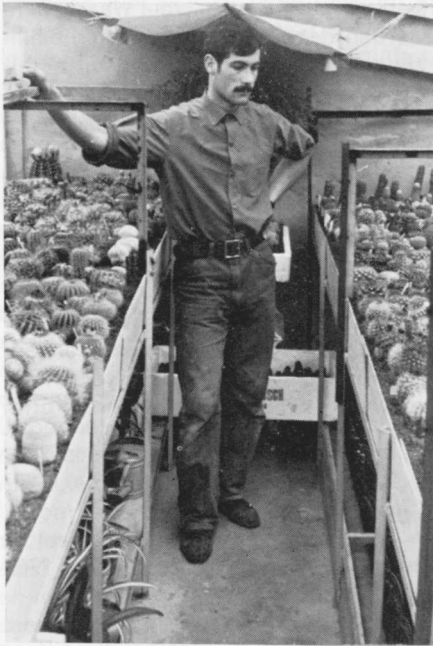
Op bezoek bij Belgische kaktusvrienden

Door F. J. van Leeuwen, W. Wijnands

vervolg op deel IV

Achiet Wuijts, Frans Theyslei 22 te Borsbeek

Achiet Wuijts, 23 jaar van beroep magazijnmeester, woont bij zijn ouders in. Samen met zijn vader, machinist op een baggerboot van de Stad Antwerpen, houdt hij zich met cactussen bezig. Vader Wuijts was helaas niet thuis en wij werden door moeder en zoon ontvangen en te woord gestaan. Hierbij mag niet onvermeld blijven, dat ook de moeder van Achiet haar weetje aangaande de cactussen wel had.

"Het oog van de meester maakt het paard vet"

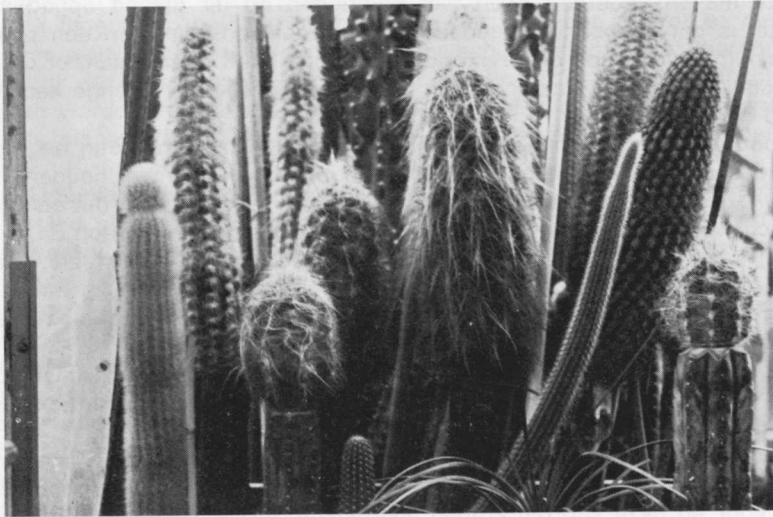
voor een goede cactustoekomst verzekerd is.

Achiet begon ongeveer acht jaar geleden cactussen te kweken en te verzamelen. Later werd ook zijn vader met dat virus besmet, zodat zij zich nu samen met deze hobby bezig houden. *Eriocereus Jusbertii* bleek de meest geliefde onderstam te zijn. Wij troffen dan ook duizenden twee- en driejarige zelfgezaaide planten aan van dat soort.

Bij het verzamelen van de planten gaat de voorkeur uit naar de Chileense soorten. Praktisch alle gangbare Chileense soorten waren in de verzameling aanwezig. Het was werkelijk een lust voor het oog en daarbij voor de kenner en liefhebber een prachtig studieobject.

Een groep Chileense soorten van die omvang zal ons inziens nog wel de nodige problemen geven aangaande de juiste benamingen, alhoewel dergelijke problemen natuurlijk geen afbreuk doen aan de schoonheid van een dergelijke verzameling.

Alhoewel de voorkeur van de heren Wuijts in hoofdzaak uitgaat naar de Chileense soorten troffen wij er toch ook nog vele andere geslachten aan. Ook deze geslachten verkeerden allen in een uitzonderlijk goede staat. Zo zagen wij o.a. prachtige grote Oreocereussen, welke in hoofdzaak zéér hoog waren geënt op pachanoi. Onder sommige planten stond een entstam van méér dan één meter lengte. De resultat ervan deze hoge entingen waren verbluffend te noemen. Wanneer de geënte plant de gewenste grootte heeft bereikt, wordt de onderstam afgesneden zodat er nog ongeveer 10 cm onder de geënte plant aanwezig blijft. Wanneer dit stuk is beworteld wordt de plant tussen de verzameling geplaatst, zodat er weer een prachtstuk is bijgekomen.

"Hoogentingen

Wuijts heeft zijn planten in zogenaamde tuinaarde staan, gemengd met bladgrond. Het viel ons op, dat deze liefhebbers niet zoveel klei in hun grond aanwezig hadden als vele andere Belgische liefhebbers. Achiet vertelde echter dat hij voornemens was in de toekomst méér klei te gaan gebruiken.

Als rede noemde hij, dat zwaardere grond langer vochtig blijft en dus minder behoefte te worden gegoten, hetgeen bij een uitgebreide verzameling toch wel een rol speelt. Nadat wij enkele scheuten en planten van deze liefhebber cadeau hadden gekregen, werden wij in de gelegenheid gesteld geënte planten, tegen een voor ons zeer aantrekkelijke prijs te kopen; waar wij dan ook gebruik van hebben gemaakt.

Na een kort gezellig samenzijn in de woning van de familie Wuijts, werden wij door de heer Govaert afgehaald om bij hem thuis de inwendige mens te kunnen versterken, waarna wij in de middaguren het zesde Belgische "cactusgezin" gingen bezoeken.

De naam: van Criekinge - de Pauw, Albertlei 5 te Kontich. Hierover hopen wij U in een volgend artikel te mogen vertellen.

Vraagt u maar

Zou er een groepsindeling gemaakt kunnen worden van cactussen en andere vetplanten naar de koudebestendigheid in de winter? Ik heb de ervaring dat sommige cactussen veel gevoeliger in dit opzicht zijn dan andere.

Inderdaad zijn er duidelijke verschillen in temperatuurgevoeligheid. Heel wat cactussen kunnen aardig wat vorst doorstaan. Ik ben er echter vrij zeker van dat niemand in ons land in staat is een groepsindeling naar koudegevoeligheid te maken. Iedereen heeft wel ervaringen op dit gebied opgedaan en meestal is dat onopzettelijk gedaan. Bijvoorbeeld doordat men een plant bij vergissing in de koude onverwarmde platte bak heeft laten staan, of dat men de kachel nog niet geplaatst had en onverwacht vroeg vrij strenge nachtvorst optrad enz.

Vermoedelijk is er geen systematisch onderzoek gedaan hetgeen begrijpelijk is, omdat U er bij een dergelijk onderzoek rekening mee moet houden dat er nogal wat planten verloren zullen gaan. Niettemin geloof ik wel, dat een aardig overzicht verkregen kan worden indien iedereen zijn ervaringen op dit gebied, met bijv. een eenvoudige opsomming van de soorten en de laagste waargenomen temperaturen, zou vermelden. U schrijft enige ervaring te hebben op dit terrein. Waarom begint U er niet mee Uw ervaringen op papier te zetten, dan volgen anderen vanzelf wel!

Ik reken erop dat deze ervaringen van U en anderen er komen zullen. Daarom wil ik hier meteen maar beginnen om een aantal kritische kanttekeningen te maken rond dit probleem.

Zeer veel cactussen krijgen op hun natuurlijke groeiplaatsen meermalen vorst te verduren. Enkele *Opuntia*-soorten komen tot over de Kanadese grens voor en deze soorten krijgen elke winter zware, tot zeer strenge vorst te verdragen en gedurende langere tijd aaneen. Om enkele soorten te noemen welke langere tijd strenge vorst verdragen kunnen: *O. arenaria*, *O. rafinesquei*, *O. rhodantha*, *O. camanchica*.

Deze planten gaan tegen de winter inschropelen, de leden worden min of meer slap en vermoedelijk kan de plant door dit uitstoten van water de lange wintertemperaturen doorstaan. Ook in ons land kunnen ze buiten overwinterd worden. In het oosten van ons land lukt dit vrij goed, zeker als ze op een min of meer verhoogd rabat staan met grind afgedekt om een goede afwatering te bereiken. Nabij de kust houden ze het meestal maar een paar winters uit, vermoedelijk omdat de luchtvochtigheid door de nabijheid van de zee gemiddeld veel te hoog is.

Verder komen een groot aantal soorten op vrij grote hoogten voor. Bijv. op de hoogvlakten van Arizona, waar de lucht zeer droog is, komen in de wintermaanden regelmatig zeer zware nachtvorsten voor tien tot vijftien graden onder nul zijn geen zeldzaamheid. Meestal is het gedurende de nacht maar enkele uren zover onder nul en stijgt overdag de temperatuur weer tot boven nul en wordt het soms wel weer echt warm.

Hiervan ondervinden de daar groeiende cactussen geen enkel nadeel. Soms, als de koude noorderwind rechtstreeks vanuit de poolstreken tot in Arizona doordringt kan het ook overdag blijven vriezen. Wanneer dit lang aanhoudt

gaan sommige planten er geheel, of gedeeltelijk kapot. Vele Echinocereus soorten uit deze streken kunnen bij ons in een onverwarmde bak overwinteren, mits we maar in staat zijn te zorgen voor droge lucht en een droge voet, en juist dit is zo moeilijk in ons klimaat.

Ook in Zuid-Amerika komen veel soorten, die wij in onze verzameling hebben, tot vrij hoog in het Andusgebergte voor. Waarbij soms gedurende langere tijd sneeuw op de planten kan liggen. Soorten als Oreocereus, Rebutia's zijn waarschijnlijk in staat ook bij ons vorst te verdragen mits we ze maar permanent droog zouden kunnen houden.

Bekend is dat verscheidende malen, wanneer over geheel Europa een groot vorstgebied ligt ook aan de Riviera strenge vorst opgetreden is. Hier staan vele planten vrij in de natuur uitgeplant bijv. in de Jardin Exotique te Monaco. Als zulke lage temperaturen vroeg in het jaar optreden, wordt er meestal maar zeer weinig schade aangericht. Is het echter vroeg in het jaar bijv. in januari vrij warm weer geweest en komt dan in februari zware nachtvorst voor, dan worden veel planten in de kop meer of minder zwaar beschadigd omdat de planten door het voorafgaande warme weer al nieuwe groei vertoonden.

Het zal U inmiddels wel duidelijk zijn geworden, dat alleen de lage temperaturen, welke cactussen in onze cultures wel eens doorstaan hebben, niet maatgevend zijn om deze planten aan Uw medeliefhebbers aan te bevelen als winterhard. Belangrijk is tevens of U de plant voor vallen van de vorst al volledig in rust hebt en of men in staat is voor voldoende droge lucht te zorgen. Zo heb ik zelf eens gedurende twee winters Trechocereus schickendantzii, Echinofossulocactus coptogonus, Matucana ritterii, Echinocereus viridiflorus in een vrij groot aantal exemplaren in de koude bak overwinterd, waarbij enkele weken vorst tot -18°C 's nachts en max. temperaturen van -5 tot -10°C overdag tot geen enkel verlies leidde.

Bij een daarop volgende winter met maar een enkele keer lage temperaturen, gingen er echter 40 - 60% van deze planten verloren. Deze winter was zeer regenachtig en voor mij is het wel vrij zeker dat de hoge luchtvochtigheid hiervan de oorzaak was.

Beste Cactusvrienden

Graag wil ik eens proberen, om wat kopie voor ons blad te verschaffen. Ik zeg, proberen, omdat het praten me beter ligt, dan het schrijven, want daaraan heb ik een grote hekel. Maar vooruit, ik wil het toch eens proberen, en u vertellen hoe ik tot het houden van cactussen kwam.

Zo ongeveer een jaar of acht geleden, had ik in de vensterbank zo'n stuk of 8 cactussen staan. Ze groeiden wel en we bewonderden de grote lange haren van een geënte Notocactus Hazelbergii die door ons ook wel de Beattle werd genoemd omdat zijn haren zo lang waren, dat de mensen voor de deur bleven staan kijken, maar daar bleef het bij. Een bloem hebben we in die planten nooit gehad.

We wisten ook eigenlijk helemaal niet, dat ze konden bloeien tot we in de boekwinkel, ongeveer 2 jaar terug, het boekje van de heer G. Duursma vonden. Daarin kwamen

we heel wat tegen, waar we nog nooit van hadden gehoord, en bovendien stond daar de vereniging 'Succulenta', in vermeld. Omdat er geen adres bij stond, namen we contact op met de heer G. Duursma, wiens adres wel vermeld stond en van hem vernamen we het adres van mevr. Grullemans. Via haar kwamen we terecht bij Kring Amsterdam. We gaven ons natuurlijk op als lid en kregen al gauw een uitnodiging tot het bijwonen van een vergadering. Vol verwachting gingen we er heen en we vonden er een heel prettige ontvangst.

Bovendien troffen we het enorm, daar er net die avond een ruilbeurs was. Aan het eind van de avond gingen we dan ook met verscheidene niet geruilde stekken naar huis. Dat was een heel goed begin. Op de avond zelf, ontmoetten we de heer Jansen, die ons uitnodigde tot het bezichtigen van zijn kas. De vereniging was er pas geweest en nu mochten ook wij een kijkje komen nemen. Na een telefonische afspraak, was het zover.

We werden erg gastvrij ontvangen en na een kopje koffie, gingen we de kas in. Jonge jonge, wat hebben we onze ogen uitgekeken. Zoveel planten hadden we nog niet bij elkaar gezien. Wat een prachtige verzameling was dat. We hadden ogen tekort en hadden er wel uren willen blijven kijken, maar aan alles komt een eind en ook aan dit bezoek. Tijdens de bezichtiging, ontvingen wij van de heer Jansen, verscheidene stekken en vol dankbaarheid namen wij afscheid, met de belofte in onze oren, dat we nog eens terug mochten komen in het voorjaar.

Thuis gekomen werd alles geplant in het aquarium, dat toen nog in onze tuin stond, en we waren erg blij met onze nieuwe aanwinst. Om onze verzameling uit te breiden stroopten we alle markten in Amsterdam af en we hebben daar zo'n succes mee gehad, dat het aquarium al spoedig weer te klein was. Omdat er in een stadstuin niet veel ruimte is, kon ik geen grote kas neerzetten, maar moest me behelpen, met een kleintje, dat echter toch weer meer ruimte bood, dan mijn oude onderdak. Het werd een kasje, met plastic bekleed en de afmeting was zo ongeveer 160 cm x 125 cm. Niet zo groot dus, maar voor mij een hele vooruitgang. Intussen hadden we kennis gemaakt met meerdere leden en werden er meer bezoeken afgelegd, en ook mochten we zelf gasten ontvangen. Onze verzameling breidt zich gestadig uit en ik ging me ook meer lectuur aanschaffen. Doordat ik in de ziektewet liep, had ik de tijd om veel te lezen en dat heb ik dan ook intens gedaan, en alles wat ik aan boeken over cactussen te pakken kon krijgen heb ik in die tijd verslonden.

Ik ging in de eerste winter ook aan het zaaien en het resultaat was buitengewoon goed. Wat ik had gezaaid kwam op en dat was weer een grote aanmoediging om door te gaan. Onze kas was inmiddels te klein geworden en dat was nu niet zo leuk, omdat er geen ruimte meer was om iets neer te zetten. We hebben toen de stoute schoenen aangedaan en de Gem. Dienst voor Volkshuisvesting, toestemming gevraagd om de tuin te veranderen, waardoor ik meer ruimte kreeg en ik na verbouwing een kas kon plaatsen van ongeveer 3.60 m x 1.80 m. Toen ik de kleine kas liet zien aan de inspekteur, die hierop kwam kijken, werd deze direct gepakt door het mooie bloeien van verscheidene planten en de toestemming werd dan ook verkregen. Nu kon ik aan het werk. Van eenrueters bouwde ik mijn huidige kas die die afmeting heeft, die jammer genoeg geen uitbreiding meer toelaat.

In de loop van deze twee jaar, heb ik mijn verzameling uitgebreid en ik ben er zelf erg trots op. Heel veel uren breng ik in de kas door en steeds ontdek je wat nieuws. Geen dag gaat er voorbij of er is weer wat anders te zien. Mijn vrouw is zelf ook nogal gepakt door mijn hobby en vaak zitten we samen in de kas. Mijn koffie wordt me altijd nagebracht en ook zij geniet van mijn planten. Samen gaan we ook altijd naar de kring en samen gaan we op de plantenjacht. Dat is enorm fijn want nu beleef je samen de grote vreugde die het verzamelen je geeft en heb je beide plezier als je weer een nieuwe plant ontdekt hebt. Mijn verzameling is van alles wat, maar mijn grote liefde hebben de Echinocereussen. Daar hebben we al heel wat ritjes voor gemaakt, maar het is erg moeilijk om er aan te komen. Waarom weet ik niet, want het zijn zulke mooie planten.

We blijven het echter proberen en misschien lukt het nog wel. We hebben er nu zo ongeveer een 60 met de pectinatussen mee en ik hoop, dat er in de zaailijst weer wat staan, zodat ik er met zaaien weer wat nieuwe bij krijg. Vorig jaar heb ik dat ook gedaan en ik heb er verschillende soorten mee verkregen. We hopen, dat we ze de winter weer goed door krijgen en dat we weer de mooie bloemen mogen bewonderen. In het voorjaar zal ik het u laten weten.

Wil er iemand van u de kas komen bezichtigen, dan is u van harte welkom. Ons adres is: T. Bierenbroodspot, Latherusstraat 100, Amsterdam noord

Wie is de wat van de waar hoe?

Onze vereniging heeft vele medewerkers, o.a. redacteur, clichéfondsbeheerder, penningmeester, die een bepaalde taak verrichten. Daarnaast zijn er de leden, die hun vragen stellen. En dan komt de moeilijkheid: "Waar moet men voor wat zijn?" Dat is eigenlijk zeer eenvoudig.

Bij de **redacteur** kunt U Uw kopij kwijt, hoe meer hoe liever over alles en nog wat dat verband houdt met ons aller liefhebberij.

De **clichéfondsbeheerder** kan U alleen, gedurende korte tijd, aan zaad helpen. En in het najaar kunt U hem Uw overtoelig zaad zenden. Maar dan wel goed op naam.

De **algemeen penningmeester** heeft slechts belangstelling voor geld. Betaal dus Uw contributie op tijd en vermeld op het girostrookje alleen Uw naam, adres en de reden van betaling. De PTT ponst overal mooie gaatjes in zodat mededelingen achterop een girokaart vrijwel altijd onleesbaar worden.

Voor de rest van Uw problemen kunt U bij het **secretariaat** terecht. De secretaresse zou Uw medewerking vooral op prijs stellen bij de ledenadministratie. Als U gaat verhuizen, zend haar dan tijdig bericht. Ziet U zich genoodzaakt voor het lidmaatschap van de vereniging te bedanken, doe dat dan op tijd, d.w.z. in oktober of november.

Bent U lid van een afdeling, dan bericht U natuurlijk zowel de afdelingssecretaris als het algemeen secretariaat.

Voor zoekgeraakte of beschadigde nummers van ons maandblad moet U bij de secretaresse zijn. Inlichtingen omtrent Succulenta-leden in Uw omgeving kan zij U ook verstrekken. Dat de aanmelding van nieuwe leden en het verstrekken van inlichtingen over onze vereniging ook onder de werkzaamheden van het algemeen secretariaat vallen spreekt langzamerhand vanzelf.

Rest mij slechts een beroep te doen op Uw aller medewerking, opdat de zaken vlotter worden afgewerkt. In alle gevallen wordt duidelijkheid zeer gewaardeerd. De medewerkers zijn geen helderzienden en het oplossen van puzzels werkt uiteraard vertragend.

E. Verduin - de Bruyn
Secretaresse Succulenta

Fotowedstrijd

Het fotowedstrijdcomité maakt bekend dat de prijzen van de fotowedstrijd, georganiseerd door de afdeling Noord-Limburg en waarvan de voorwaarden zijn geplaatst in het maart-nummer van Succulenta, als volgt zullen zijn:

- 1e prijs: een waardebon van f 100,—
- 2e prijs: een waardebon van f 75,—
- 3e prijs: een waardebon van f 75,—
- 4e prijs: een waardebon van f 50,—
- 5e prijs: een waardebon van f 50,—
- 6e prijs: een waardebon van f 15,—
- 7e prijs: een waardebon van f 10,—
voor cactussen
- 8e prijs: een waardebon van f 10,—
voor vetplanten
- 9e prijs: een waardebon van f 10,—
voor mesems
- 10e prijs: een waardebon van f 10,—
- 11e prijs: een waardebon van f 10,—
- 12e prijs: een waardebon voor een grote Echinocactus grusonii
- 13e prijs: een waardebon voor een grote Echinocactus grusonii

De 6e prijs is geschonken door handelskwekerij "MARGATIFERA", van Koppengeweg 4 te Naaldwijk;

de prijzen 7, 8 en 9 zijn geschonken door kwekerij "MULTIFLOPA", H. van Donkelaar, Laantje 1a te Werkendam;

de prijzen 10 en 11 zijn geschonken door cactuskwekerij BULTHUIS & CO. CV, Provincialeweg Oost 8 te Cothen (U.);

de prijzen 12 en 13 zijn geschonken door kwekerij W. J. van KEMPEN, Driehuizerweg 327 te Nijmegen.

De prijzen welke zijn geschonken kunnen door de winnaars bij de respectievelijke schenkers worden besteed.

De overige prijzen kunnen bij één van de schenkers van de 6e tot en met de 13e prijs worden besteed.

De waardebonnen zullen geldig zijn tot 1 september 1970.

Het wedstrijdcomité,
secr. Tweede Maasveldstraat 8
Venlo - Blerick

VERBETERDE BALANS

Activa

	1968	(1967)
Giro	f 3834,60	(f 2542,93)
Bank	f 269,38	(f 26,25)
Kas	f 5,35	(f 61,—)
Spaarbank	f 2436,07	(f 5531,98)
Effecten	f 7000,—	(f 4000,—)
3 Landenconferentie	f 100,—	(f 100,—)
Bibliotheek enz.	f p.m.	(f p.m.)
	<u>f 13645,40</u>	<u>(f 12262,16)</u>

Staat van Baten

Lasten

	1968	(1967)
Exploitatie tijdschrift	f 13360,69	(f 11552,51)
Bibliotheek	f 441,72	(f 366,75)
Porti en drukwerk	f 1049,16	(f 801,71)
Tentoonstellingen	f 114,27	(f 100,50)
Ten onrechte ontv. bedragen	f 126,—	(f 26,15)
Bankkosten	f 21,31	(f —,—)
Clichéfonds	f 100,—	(f —,—)
Vergaderingen	f 413,35	(f 172,55)
Diversen	f 170,24	(f 871,34)
Afscheidsgeschenken	f 211,37	(f —,—)
Saldo	f 1576,79	(f 3592,41)
	<u>f 17584,90</u>	<u>(f 17483,92)</u>

Begroting

Inkomsten

Contributies	f 13000,—
Clichéfonds	f 2800,—
Advertenties	f 500,—
Rente	f 500,—
Verkoop van boeken en tijdschriften	f 200,—

---

f 17000,—

---

per 31 - 12 - 1968

	1968	Passiva (1967)
Vooruit ontvangen contributie	f 523,21	(f 861,34)
Nog te betalen	f 502,13	(f 357,55)
Kapitaal	f 12620,06	(f 11043,27)
	<hr/> f 13645,40	<hr/> (f 12262,16)

en lasten 1968

Baten

	1968	(1967)
Contributies 1968	f 11879,68	(f 11053,16)
Oude contributies	f 312,92	(f 1013,36)
Vooruit ontv. i. d.	f 523,21	(f 861,34)
Verkoop boeken en tijdschr.	f 481,15	(f 989,22)
Advertenties	f 701,—	(f 3072,05)
Clichéfonds	f 3000,—	(f —,—)
Rente	f 583,44	(f 458,64)
Diversen	f 103,50	(f 36,15)
	<hr/> f 17584,90	<hr/> (f 17483,92)

1969

Uitgaven

Exploitatie maandblad	f 9000,—
Secretariaat (incl. drukwerken)	f 1000,—
Jubileum	f 3000,—
Tentoonstellingen	f 1000,—
Bibliotheek	f 500,—
Nieuwe Folder	f 1000,—
Uitvoering nw. ideeën	f 1000,—
Onvoorzien	f 500,—
	<hr/> f 17000,—

Afd. GOOI en EEMLAND

Dit keer door omstandigheden had onze afdeling voor de eerste maal op dinsdagavond 4 maart een nieuw onderdak ge-

vonden voor de maandelijkse vergaderingen in Hilversum, nl. in de Openb. Leeszaal en Bibliotheek aldaar. Op het programma stond de jaarvergadering van onze afdeling. In de samenstelling van het bestuur kwam geen verandering, wel werd de propaganda-commissie vernieuwd. Suggesties van andere afdelingen over de structuur van Succulenta kwam ook ter sprake. De vergadering besloot enige wijzigingen in de statuten en huishoudelijk reglement in te sturen voor behandeling in de a.s. algemene vergadering van Succulenta dit jaar.

Tot het slot van deze avond liet de fam. E. M. Gramkow ons een reeks mooie plaatjes zien van hun uitstapje naar Zuid-Spanje. In Granada een bezoek aan het prachtige Alhambra, compleet met aangelegde tuinen met de mozaïek paden en glinsterende fontijnen.

Van Malaga uit werd er met de boot een uitstapje naar de Afrikaanse kust gemaakt. Omstreeks 11 uur stonden wij weer rillend buiten in het Hollandse klimaat.

v. Amstellaan 10, Loenen a.d. Vecht
Secr. N. Hafkmap

Afd. WEST BRABANT

Op 22 febr. '69 hield onze afd. wederom een ledenvergadering. De heer Defesche opende met een algemeen welkom. Als eerste punt wordt besproken het houden van een excursie in het komende voorjaar. Men komt tot de conclusie dat het het gemakkelijkste is met kleine busjes ofwel met een grote bus te gaan.

Door de Dhr. Onderdenwijngaard en v. d. Broek zal naar de prijzen worden geïnformeerd.

Het 2e punt is de verkoop van zaad, gratis ter beschikking gesteld door de heer Nieuwkoop, ten bate van de afd. kas. Dit ging vlot weg en bracht f 4,50 voor de kas op.

Daarna begint de heer Vlekke aan zijn 3e lezing en naar wij hopen niet zijn laatste lezing. Eerst behandeld hij de notocactus, vervolgens parodia's Echinocereus en als laatste de Mammillaria's.

Hierna vindt de uitreiking plaats van het zaad voor de zaaiwedstrijd. Als slot vertoning van dia's.

De voorzitter dankt de heer Vlekke voor zijn gehouden lezing en wenst alle weer een goede reis huiswaarts.

Afd. IJSSELSTREEK

Op 28 maart kon eindelijk de algemene vergadering van de afdeling "IJsselstreek" gehouden worden. Deze was al voor 24 januari uitgeschreven, maar kon i.v.m. het slechte weer niet doorgaan. De vergadering werd verschoven naar 15 februari, maar wederom waren de weergoden ons niet goedgezind. Tenslotte kwamen wij op 7 maart bij elkaar, maar door afwezigheid van onze voorzitter, werd er besloten deze avond dia's te vertonen. Wij genoten van de vele mooie opnamen. Aan het einde van deze avond werd er besloten om de algemene vergadering op 28 maart te houden.

Onze voorzitter opende de avond met een hartelijk welkom aan de aanwezigen en in het bijzonder de heer Oskamp uit Enschede, die deze avond het één en ander zou vertellen over elektriciteit bij het verwarmen van zaabakken.

Eerst werden er enkele ingekomen stukken behandeld en deze werden verder toegelicht door onze voorzitter zoals o.a. het 50-jarig bestaan van "Succulenta" en enkele belangrijke data van dit jaar met als uitschieters de 3 Landen conferentie en een tentoonstelling van de afdeling Noord-Limburg.

Hierna volgde onze bestuursverkiezing waarop veler verzoek de heer P. K. Lensselink weer als voorzitter werd gekozen, daarbij geassisteerd door C. Wonnink, secretaris en mevr. J. Fleur als penningmeesteresse.

Het gekozen bestuur zal dit jaar weer enkele bijzonderheden organiseren, zoals b.v. een ruilmiddag. Het onderwerp contributie gaf enige discussie. Al lange tijd stond de afdelingsbijdrage op f 5,50, doch het bestuur meende, dat er het komende jaar een contributieverhoging moest komen. Onze afdelingskas had dit jaar een tekort.

Er werden over en weer voorstellen gedaan voor een zo goedkoop mogelijk bestaan van onze afdeling men kwam tot de conclusie dat een contributieverhoging onvermijdelijk was. De contributie werd verhoogd tot 7,50 per jaar.

Ook werd er besloten, de kontakten met de afdelingen in de omgeving, onderling te verbeteren. Voor het organiseren van bepaalde evenementen, zoals een ruilmiddag en het gezamenlijk laten komen van sprekers, kunnen de kosten dan gezamenlijk gedragen worden.

Ook zullen er weer enkele excursies gemaakt worden. Deze zullen op de afdelingsbijeenkomsten bekend gemaakt worden. Voor een ruilmiddag, waar ook verspreid wonende leden van "Succulenta" kunnen deelnemen is voorlopig vastgesteld op 7 juni 1969.

Hierna kreeg de heer Oskam het woord. Hij gaf een geslaagde uiteenzetting van een veilige zaaibakverwarming, dit toegelicht met enkele voor een leek begrijpelijke tekeningetjes op een bord. Men luisterde aandachtig en de vragen bleven dan ook niet uit. Tot slot willen wij nog opmerken, dat het voor de heer Ruysch uit Bennekom een voldoening zal zijn te weten dat het door hem uitgezaaide zaad het goed doet.

Aan het eind van deze avond werd besloten om op vrijdag 18 april en vrijdag 30 mei weer bijeen te komen.

Iedereen is welkom, ook de verspreid wonende leden. Deze kunnen dan eens kennis maken met een afdeling.

De bijeenkomsten vinden plaats bij: Mevr. J. Fleur, Elfuursweg 21, Gorsel. Aanvang 8 uur. Laat in de avond besloot onze voorzitter deze prettige avond.

Secr. "IJsselstreek - Gorsel 55

C. Wonnink

Gerard Doustraat 132, Zutphen
Zutphen

Afd. GRONINGEN

Zaterdag 22 maart werd een bijeenkomst gehouden in het Tehuis Lutkenieuwstraat te Groningen. Deze bijeenkomst werd geheel besteed voor een door de heer v. Vliet te Scheveningen te houden lezing. Voor deze gelegenheid was de Afd. Delfzijl ook uitgenodigd, waaraan een groot aantal leden gehoor had gegeven.

Om half 3 opende de voorzitter de heer G. J. Oosterdijk de vergadering, heette alle aanwezigen hartelijk welkom en gaf meteen het woord aan de heer v. Vliet, die op zijn eigen prettige wijze aan de hand van een kaart een beschrijving gaf van zijn reis met de heer Raus.

In de pauze werden enkele vragen door hem beantwoord en na de pauze werden interessante dia's vertoond van verschillende Zuid-Amerikaanse planten. Hierna dankte de voorzitter de heer v. Vliet voor de prettige manier waarop hij ons op reis had meegenomen naar het grote cactusland Zuid-Amerika.

G. J. Eilander

Afd. RIJN- en DELFLAND

Op 20 februari belegde de Afdeling Rijn- en Delfland weer haar maandelijks bijeenkomst in "De Drie Stoepen". Nadat de statutenwijzigingen en het commentaar van de afdelingen Zeeland en Rotterdam in het kort waren besproken, hield de heer van Keppel een boeiende voordracht onder de titel: "Onbekend maakt onbemind". Dit onbekend zijn had betrekking op het feit dat vele planten zich enige tijd in een algemene belangstelling mochten verheugen om vervolgens in de vergetelheid te verdwijnen. Dat onder deze categorie toch bijzonder mooie planten bestaan, werd tijdens de diavertoning wel duidelijk. Uit het gehele vetplantengebied werden voorbeelden getoond, zowel uit Afrika als uit Amerika. Dat onder deze oude bekenden toch nog wel eens iets buitengewoons voorkomt, bleek o.a. uit een in bloei staande *Aloë ferox*. Het bezwaar, dat vetplanten altijd zo uitgroeien en daardoor veel plaats innemen, werd duidelijk ontzenuwd. Behalve ultrasucculente *Mesems* werden ook kleinblijvende *Crassula*'s en andere vetplanten op het scherm gebracht. Ongemerkt kregen we ook een aardige indruk van de evolutie van de verzameling van de heer Van Keppel en de behuizing daarvan. Bepaald verrassend waren tenslotte de door de heer van Vliet gemaakte dia's

van vetplanten op hun Zuid-Amerikaanse
groeiplaats. Er waren Echeveria's bij zoals
men ze hier nooit zal zien, gedrongen van
groei en diepgetint van kleur.

Het was een voordracht, die ook verstokte
"cactus-en-niets-anders"-liefhebbers bij zal
blijven als een zeer geslaagde avond.

De secretaris,

J. Snelleman, Conradkade 11, Den Haag

Drukkerij van Spijk N.V.

Postbus 210 - Venlo

*

Drukker van »Succulenta«

JUBLEUMVERGADERING

Bij de opening van de jubileumfeestelijkheden zaterdag 17 mei
om 11.30 uur, zijn alle leden welkom.

D. BOUWMAN

Import-Export

GROTE SORTERING CACTUSSEN

EN PRIMA VETPLANTEN

Van Koppenweg 4 Naaldwijk Tel. 01740-5168

Te koop t.e.a.b. mijn verzameling
cactusen plm. 3 - 400 meest oude
planten. Ook met kasje.

W. BELTMAN, Kruisstraat 40 a,
Zutphen

Wat betekent die naam ?

door L. C. Koorevaar.

132 pag. met plm. 4000 verklaringen van de
botanische namen van succulenten.

Het boek wordt U toegezonden na ont-
vangst van f 3,50 per postwissel of
storting op postrekening 70806 t.n.v.
Mevr. E. A. M. Verduin-de Bruyn, Ko-
ningsweg 2, Beekbergen.

Succulentenkwekerij

H. van DONKELAAR

Werkendam - Tel. 01835 - 430

Vraagt sortiments- en zaadlijst 1969

Regelmatig nieuwe importen.

Zondags gesloten.

Voorzitter: Ir. A. F. H. BLAAUW, Bredase-
weg 54, Rijsbergen N.Br.

Vice-Voorzitter: H. van BEEK, Booten-
makersstraat 89, Zaandam.

Secretaresse-ledenadministratie: Mevr. E.
A. M. VERDUIN-de BRUYN, Koningsweg
2, Beekbergen. Tel. 05766 - 1840.

2e Secretaris: J. de GAST, Graaf Gerhard-
straat 10, Venlo.

Penningmeester: H. G. HELLENDOORN,
Doornstraat 172a, Scheveningen, Postrek.
68 05 96 of rekening 35700703, Raiffeisen-
bank, Keizerstraat 122, Scheveningen.

Redacteur: W. STERK, Wevestr. 9, Stip-
hout (post Helmond). Tel. 04920 - 23903.
Bibliothekaris: J. Magnin, Kromhoutstraat
200, Rotterdam 14.

Het lidmaatschap kost voor leden in Ne-
derland en België f 12,50 en voor leden in
het buitenland f 15,- per jaar met gratis
maandblad „Succulenta”.

**Kopij moet uiterlijk de 18e van de maand
in het bezit van de redacteur zijn.**